

Політика та порядок розгляду скарг щодо порушень етичних норм у науково-періодичних виданнях Одеського національного технологічного університету

1. Загальні положення

Ця Політика визначає принципи та порядок подання, розгляду та вирішення скарг, пов'язаних із можливими порушеннями етичних норм у діяльності науково-періодичних видань ОНТУ

Політика ґрунтується на міжнародних стандартах публікаційної етики, зокрема рекомендаціях Комітету з етики наукових публікацій (COPE), а також на принципах академічної доброчесності, неупередженості, конфіденційності та прозорості.

Дія цієї Політики поширюється на авторів, рецензентів, членів редакційної колегії, редакторів та інших осіб, залучених до підготовки, рецензування та публікації матеріалів у Виданні.

2. Предмет скарг

Скарги можуть стосуватися дій або бездіяльності, що суперечать етичним нормам наукових публікацій. До таких порушень, зокрема, належать плагіат, самоплагіат, фабрикація або фальсифікація даних, неправомірне визначення авторства або приховування внеску співавторів, нерозкритий конфлікт інтересів, упереджене чи неетичне рецензування, порушення принципів конфіденційності, а також використання дискримінаційних, образливих або інших неетичних висловлювань у публікаціях чи редакційній комунікації. Скарги можуть також стосуватися будь-яких інших дій, що не відповідають загальновизнаним стандартам публікаційної етики.

3. Подання скарги

Скарга подається у письмовій формі, електронною або поштовою кореспонденцією, на офіційну адресу редакції Видання.

У скарзі обов'язково зазначаються ім'я та контактні дані заявника. Анонімні звернення не підлягають розгляду та не реєструються як скарги, за винятком повідомлень про корупцію, що розглядаються у відповідності до Закону України «Про звернення громадян» (стаття 8). Анонімні повідомлення можуть бути лише доведені до відома головного редактора та редакційної колегії.

Редакція підтверджує отримання скарги у визначений строк, не пізніше 10 робочих днів з дати надходження».

4. Порядок розгляду скарг

Первинний розгляд скарги здійснюється головним редактором або уповноваженою ним особою з метою перевірки її належності до сфери дії цієї Політики та попередньої оцінки обґрунтованості викладених тверджень.

У разі необхідності для детальнішого розгляду може бути створена етична комісія або скарга передається на розгляд редакційної колегії. Особи, щодо яких подано скаргу, мають право надати письмові пояснення та додаткові матеріали.

Розгляд скарги здійснюється неупереджено, із забезпеченням рівності сторін та дотриманням принципу конфіденційності. За потреби редакція може залучати незалежних експертів або використовувати спеціалізовані інструменти, зокрема системи перевірки текстів на плагіат.

5. Рішення та заходи за результатами розгляду

За результатами розгляду скарги редакція ухвалює рішення, яке відповідає характеру та ступеню виявленого порушення. Залежно від обставин скарга може бути визнана необґрунтованою та закритою без подальших дій, або ж редакція може вимагати надання додаткових пояснень, внесення виправлень чи публічного вибачення.

У разі підтвердження порушень редакція може опублікувати виправлення, спростування або ухвалити рішення про відкликання (ретракцію) публікації, а також обмежити чи припинити співпрацю з особами, які допустили порушення етичних норм.

Про ухвалені рішення повідомляються заявник та інші залучені сторони.

6. Право на апеляцію

У разі надходження скарги або виявлення можливих порушень положень цієї Політики автор(и) наукової статті мають право на подання апеляції.

Апеляція подається до редакції журналу в письмовій формі у строк, встановлений редакцією, та повинна містити чітке й обґрунтоване викладення позиції авторів, а за необхідності — підтверджувальні матеріали або пояснення щодо використання інструментів штучного інтелекту.

Редакція журналу зобов'язується забезпечити неупереджений та об'єктивний розгляд апеляції з дотриманням принципів конфіденційності, рівності сторін, академічної доброчесності та етичних норм видавничої діяльності. Розгляд апеляції здійснюється редактором або членами редакційної колегії, які не брали безпосередньої участі у первинному розгляді скарги, а за можливості — із залученням незалежних експертів.

До завершення процедури розгляду апеляції остаточні редакційні рішення щодо рукопису або вже опублікованої статті не застосовуються, за винятком випадків, коли подальше

поширення матеріалу може завдати істотної шкоди академічній спільноті, порушувати вимоги законодавства або принципи наукової етики.

Рішення, ухвалене за результатами розгляду апеляції, є остаточним, оформлюється у письмовій формі та доводиться до відома авторів у встановленому редакцією порядку.

7. Конфіденційність та захист заявників

Уся інформація, отримана в процесі розгляду скарги, є конфіденційною та використовується виключно з метою проведення етичного розслідування.

8. Заключні положення

Ця Політика набирає чинності з моменту її затвердження Вченою радою ОНТУ. Вона може переглядатися та оновлюватися з урахуванням змін у міжнародних стандартах публікаційної етики та практиці діяльності Видання.

Подаючи рукопис до науково-періодичного видання, автори автоматично підтверджують, що ознайомлені з цією Політикою та зобов'язуються дотримуватися її положень.

Аналогічно, усі учасники редакційного процесу – рецензенти, члени редакційної колегії, підтверджують своє ознайомлення з Політикою та зобов'язання дотримуватися її положень.

Список використаних джерел

1. Committee on Publication Ethics (COPE). Core Practices.
2. Committee on Publication Ethics (COPE). Guidelines on Good Publication Practice.
3. Committee on Publication Ethics (COPE). Flowcharts and Ethical Guidelines for Editors and Publishers.
4. The European Code of Conduct for Research Integrity. (Revised Edition, 2023).
5. Закон України «Про освіту».
6. Закон України «Про вищу освіту».
7. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
8. Закон України «Про звернення громадян».
9. Закон України «Про запобігання корупції».
10. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО). Рекомендації щодо дотримання принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти.
11. COPE Council. Retraction Guidelines. – COPE, 2019.
12. International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE). Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals (у частині загальних принципів публікаційної етики).